

ԽՄԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՔԵԼԼԱԼԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

Մանկալը խան
Թիւ - 21 - 22 - 23

Revue "TAPNY,"

100 Փարսա

Դ Ա Փ Ն Ի

ԲԱՃԱՆԳԻՆ

Տարեկան	100 դր.
Վեցամսեայ	50 »
Եռամսեայ	25 »

Զհրատարակուած ձեռն-
գիրները ետ չեն ալուիր:

Ծ Ր Կ Ո Ւ Բ Օ Ս Ք

Թող ներուի մեզի քանի մը խօսք ընել նորարոյս ԴԱՓՆԻ մասին: ԴԱՓՆԻ ն Հայ - Ազգային պարբերաթերթ մըն է, որուն մէջ առհասարակ ամեն ընթերցող, ամեն գրասէր իր ճաշակին յարմար նիւթ մը պէտք է գտնէ: Զի սխալիւր ուրեմն թերթիս արտօնատէրը, պ. Զուանշիր, իր իր յարաբերական մէկ գրութեան մէջ կ'ըսէ. « Մենք պիտի բաղձանք որ նոյն խօսք ընտանիքի հայր մը համարձակօրէն յանձնէ ԴԱՓՆԻ իրեննե-րուն, որոնց իւրաքանչիւրին յարմար նիւթեր պիտի հրամցուին »:

Դիտուած է որ այսպիսի ուղղութիւն ունեցող թերթեր և հանդէսներ ընդհանուր առմամբ քաջալերուած են մեր ժողովուրդէն: Այսպէս « Բաղ-մալէպ », « Եւրոպա », « Մասեաց Ազաւնի », « Եռամարտն », « Բուրաճաւան », ելլն բազմաթիւ ընթերցողներ են ունեցած: Եւրոպայի մէջ ալ շատ կը գնահատուին այս կարգի թերթեր:

Զմիւռնիս, որ հայաշատ կեդրոն մըն է, և ուր հասարակութիւնը ձանձրացած կ'երեւայ այլևս տեղական մամուլի միօրինակութենէն, կործանող կը զգար արդէն ԴԱՓՆԻ պէս թերթի մը, որուն հետզհետէ զար-գացման և բարգաւաճման ի նպաստ ոչ մէկ ջանք պիտի խնայէ նոյնին

ԽՄԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Զօրացոյժ կամերք

Կամքի մշակումը մարդուս առաջին պարտականութիւնն է: Առանց զօ-րաւոր կամքի մը կարելի չէ ունե-նալ ո՛չ հաստատականութիւն, ո՛չ անկախութիւն, ոչ ալ նկարագրի ան-հատականութիւն: Առանց անոր կա-րելի չէ ինքզինք ազատել ուրիշ անձերու օտորակն ըլլալէ: Կամքը կըր-նայ զարգանալ և ուժովնալ միմիայն իմաստուն և խելացի որոշումներու յարելով: Քիչեր գիտեն թէ ինչ ըսել է կամք ըսուածը: Յամառութիւնը և յաճախ բարեկամութիւնը կամքի զօրու-թիւն կը կարծեն: Մինչդեռ ասոնք հիւանդ մտքի արդիւնք են և ոչ ու-րիշ բան: Ճշմարիտ կամքը ոյժ և յարասեռութիւն կ'ունենայ շարունակ հետապնդելու իր նպատակը, մէկ գործի համար միայն: Զօրաւոր կամք մը երբեք չի վարանիր կամ չի տա-տանիր, անգամ մը որ որոշումը սըր-ուած է: Ան կը յարատեւ անձանձիր մինչև որ նպատակը կատարուի:

Ահաւաստիկ ձեզի կամքի տանտաւան-եայ մը, որու համեմատ եթէ ձեր կեանքը ուղղէք, պիտի ունենաք կա-տարելապէս զսպուած կամք մը:

Կարգացէք այս կանոնները օրը մէկ անգամ և որոշում տուէք անոնցմէ առաջնորդուելու ամեն ատեն: Ար-դիւնքը հրաշալի պիտի ըլլայ:

1. Իմ գործերուս տէր պիտի ըլլամ:
2. Երբեք չփոթ կամ դրժուեալ պիտի չըլլամ:
3. Երբեք բարեկամութենէ պիտի չյաղթուիմ և զայրոյթ պիտի չունե-նամ:
4. Երբեք հապճեպով որոշում պի-տի չտամ:
5. Երբեք ցաւ պիտի չունե-նամ որոշում մը տալէ ետքը:
6. Որո-շումներս վերջնական պիտի ըլլան և երբեք բան մը կիսկատար պիտի չը-նեմ:
7. Երբեք դատողութեանս հակա-ռակ պիտի չշարժիմ:
8. Երբեք ուրի-շին ի վնաս որոշում պիտի չտամ:
9. Միշտ պարկեշտ պիտի ըլլամ ինք-զինքիս և մերձակներուս հետ ունեցած յարաբերութեանս մէջ:
10. Աս որոշումները լաւ մը մտքիս մէջ պիտի գետեղեմ և ամէն օր անոնց համաձայն պիտի շարժիմ:

Ծ. ՄԵՍՐՈՊԻ ՆԵԱՆՔԷՆ

Սուրբ Մեսրոպ Տարօնի Հացեկաց գիւղէն էր և սովորաբար կը կոչուէր Մաշթոց: Խորապէս ուսումնասի-րած էր Եւլլէն դպրութիւնը: Ան տ-տենը Վաղարշապատ քաղաքը, Ար-շակունի Հայ թագաւորներու մայ-րաքաղաքն էր և բուն սեփական կալուածն էր արքունի: Վանանդի տէր, իշխան Առաւան հազարապե-տին խնամքին տակ, Արշակունի ար-քունի դիւանին դիւանապետն ընտե-րեցաւ Ս. Մեսրոպ և շատ խղճամիտ էր իր պարտաւորութեան մէջ:

Ուսումնասիրութիւնը ա'յն տարիձան սիրած էր որ պարսպ ժամերը, յա-ճախ և միշտ սուրբ գիրք կարդալով կանցունէր և իր վիճակէն զո՛ր իմաս-տասէր մըն էր: Աշխարհիկ կարգ կանոնի այսինքն կենցաղապիտու-թեան հմուտ ըլլալով, շատերը կակ-նածէին իրմէ և ինք ալ ամեն մար-դու՝ տաղիճանին համեմատ, պատիւ կընծայէր: Բաւական ատեն վերջը, Ս. Մեսրոպ իր համոզումներուն, ցան-կութիւններուն, իղձերուն անբաւա-կան գտաւ այս պաշտօնը, եւ ելու Գողթան գնաց որպէսզի. քարոզէ եւ ուսուցանէ Քրիստոսի աւետարանը: Ո'րքան դժուար էր, զիտէ՞ք, այդ վերջին ձեռնարկը: Երեւակայեցէք Գողթան գաւառը ուր գիցապաշտ ժամանակներու ազգաւ տաղերը եւ երգերը բամբիւններով կը նուագէին լայն ասպարէզի մը վրայ տարած-ուած էր հայ ազգային միթական կեանքի զրուադը...

Երգերու հայրենիքին մէջ Գողթա-նի մէջ, գիւրի՞ն բան էր նոր Աւե-տարանական սկզբունք մտցունել: Ու սուրբ Մեսրոպ հայրենի աւան-դութիւններու հանդէպ բովանդակ ջիղ կտրած էր: Բայց Գողթանի իշ-խանը որ երկիւղած եւ Աստուածա-սէր էր, օգնական եւ գործակից եւ դաւ այս անխոնջ միախմբին: Այս միախմբարական առաքելութենէն

բուսական ժամանակ վերջը, Ս. Մես-
րոպ ելաւ ուղղակի գնաց Սահակ կա-
թողիկոսին իր սեւեռամտածումը
պարզելու եւ ճարմը գտնալու հա-
մար։ Այժմ ձեր աչքին առջեւ բե-
ւեք երկու հոյակապ գլուխներ, ու-
րոնք թեւիկներով աչքերով Հայուն ա-
պագայ գրական փառքը կերտելա-
ւորեն, կը հետաքննեն, կը յուզեն։
Ահ, այդ տեսակցութիւնը հսկայ կա-
րասի մը ծորակն էր զոր կը շար-
ժէին Սահակ ու Մեսրոպ։ Ու այդ
ծորակէն պիտի ազդերահոսէր ի-
մաստի գինին, գիտութեան նեկտա-
րը, անմահութեան օշարակը։

Բուզէն անմահութիւնով լեցուն էր։

Ու երկու վսեմ գլուխները Հայաս-
տան աշխարհի զանազան վայրերուն
մէջ խտացող հեթանոս Հայութեան
խաւարը փարատելու հնարքը կը ջա-
նային գտնել։ Ու տհա տա գարերու
իշխող գաղափարը արծազանգեց բո-
վանգակ կաթողիկոսարանին վրայէն,
Հայերէն լեզուի սեփական նշանա-
գիրը ունեցանք։

Հոս բացատրութիւն մը կարեւոր է։
Հայերէն լեզուի ալֆաբետին նշա-
նագիրը, այսինքն սեփական տառե-
րը ունենալու համար իրաւունքով
է որ կը աչքէն մեր նրկու ան-
մահները, որոնք հայ ուսումնա-
րէրը հնազանդ հանապարհներ կեր-
թային որպէսզի Աստուծոյ լեզուն սորվին։

Այն ատենները Հայ եկեղեցիին ժա-
մերգութիւնը ասորի լեզուով կը կա-
տարւէր։

ՄՏԻԿ ԸՐԷ

ՆԱԽԱՆՁՈՑ

Նախանձը հոգին թոքոխտն է։

ԶՈՂՈՔՈՐԹ

Ով որ կը շողքորթէ կը մուրայ։

ԾՈՅԼ

Չանձրութիւնը ժանդի պէս է. մըտ-
քին կարողութիւնները կը կրծէ։

ՄՆԱՓԱՌ

Բու յատկութիւններդ ուրիշին ցոյց
տալու ճիշդ՝ երեւան կը հանէ քու
թերութիւններդ։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ ՅԱՌԱՋԻ- ՄՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԻԿ

Նուէր առ

ՄԵԱԿ ՍԱՐԳՍՍ

Պիտի ջանամ զանազան ազդե-
րու մէջ երկրագործութեան յառաջ-
դիմութեան պզտիկ մէկ պատմու-

թիւնը ընել։ Երկրագործութիւնը
ունի իր պատմութիւնը՝ որ զրախ-
տէն կը սկսի։ Չինք գիտեր թէ բար-
ձրը լեռնադաշտերու միջին խորու-
թիւններուն մէջ ապրող վայրի կեն-
դանին երբ ինչո՞ւ կ'որոսային մեր նա-
խահայրերը...

Անգեղ երկրագործութեան օգնելո՞ւ
համար էր թէ անոնց միւր ճաշա-
կելով, մորթը հագնելո՞ւ համար էր։
Վրանքնակ նահապետաւայել ապ-
րող վաշխատուն ազգերը բաւական
նէն շատ անկարեւոր սեպած էին
երկրագործութիւնը։ Հին բարի ժա-
մանակները քաղաքակրթութեան
պահանջներէն մէկն էր ակօսել հողը
փայտերով։ միացածը բախտին կամ
Աստուծոյ ձգել։ Բնութիւնը կը ժըպ-
տէր այս բարեմիտ ազգիտութեան
հանգէպ։ Կիները կը կատարէին այս
ակօսելու գործը և այրերը պատե-
րադիւր և կամ որսորդութեան մեծ կա-
րեւորութիւն կուտային։ Դեռ մինչև
այսօր Եւրոպայի և Ասիոյ զանազան
ծայրագաւառներուն մէջ կիները կը
մասնակցին հողագործական աշխա-
տութիւններուն։ Երկրագործութեան
յառաջգիմութեան պատմութիւնը ու-
նամնապիլելու տաքին, պարտաւոր-
ուած ենք քաղաքակրթութեան մայր՝
Եգիպտոսը առնել նորիւպէս։

Ծանօթ բաւարին թիւով հնադրոյն
արձաններու գրութիւնները ցոյց
կուտան թէ երկրագործութեան սկզբ-
նաւորութիւնը Քրիստոսէ երեք
հազար տարի առաջուան նախապատ-
ուութիւն ունի։ Այն առեւտները կարգ
մը վայրի կենդանիներ ընդլայնե-
լով, կը կրթէին և երկրագործու-
թեան մէջ գործածելով, ժողովուր-
դին նպարեղէնի կարիքը կը պատ-
րաստէին։ Արտերը և անասունները
արքայական և աւատական և պա-
տերազմիկ կարգերուն միջև բաժ-
նուած էին, անոնց մշակումը և ար-
գասաւորութիւնը մասնաւոր գասա-
կարգի և մանաւանդ ղերիներու
յատկացած էին։

Առուտուրէն, մեքենագիտութեան
աւելի պատուաւոր զբաղում մը կը
համարէին երկրագործութիւնը։

Ձիորսութիւնը և հովուութիւնը
ամենաաւորին զբաղում մը սեպելով
վայրի և ընտանի խողերու արածու-
մը ամենանարգ կը թուէր առ-
հասարակ։ Թէպէտև, եղեր, գոմէշ-
ներ կը կիրարկուէին երկրագործու-
թեան մէջ, սակայն միայն արու ա-

նասուններուն միւր կուտէին։ Ոչ-
խարներուն միւր չէին ուտեր, թէ-
պէտև անոնց ասրէն, կաթէն աս-
ուելէն ու պանիր կը շինէին։

ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ա.

Այն մեծ ներշնչումը՝ զոր հել-
լէն բարձր գոմիտերութիւնը ունեցաւ
հանրատունները ուրիշ տեղ փոխադ-
րելու մասին, ծառայեց մէկ կողմէն
սփրոգիտեան տարափոխիկ հիւան-
դութիւնները սահմանափակելու, միւս
կողմէն առիթ ընծայեց մեղի ձեռք
առնելու ամենալուրջ խնդիր մը, որով
կը յուսանք թէ մենք ևս դեր մը
պիտի կրնանք ունենալ չարիքին
սահմանափակումին մէջ։

Առ այս պարտականութիւն յան-
ձնեցինք մեր խմբագիրներէն մէկուն
այցելել մասնագէտ բժիշկներու, ու-
րոնք իրենց խորհուրդներով կրնա-
յին պատկանեալ մարմինները լու-
սաբանել վտանգին առջև առնելու
միջոցներու տնօրինութեան մէջ։

Ի՞նչ կըսէ տքթ. Եռաբիւրիտիս.

Ամենին առաջ այցելեցինք մեր խմ-
բագրատան մօտ գտնուող Պ. Եռա-
բիւրիտի դարմանատունը։ Ժամը
11 էր։ Տօքթորը շատ զբաղած ըլ-
լալուն կէտերէն վերջը ժամը ճիշդ
1.30ին կրկին անգամ դացինք։ Այն-
չափ շատ են բարի դիտուէն ճար
ու ճարակ փնտռողները, որ հազիւ
անոր հինգ վայրկեան կը թողուն
ճաշելու։ Ամենաազնիւ եղանակով
մը կընդունի մեզ ու կը մատուցանէ
սքանչելի բուռօ մը զոր առաջին
անգամ ըլլալով կը ծխէինք Իզմիրի
մէջ։

— Բժիշկս, ես ամուսնացած մարդ
եմ։

— Անհանգիստ մի ըլլաք, կը պա-
տասխանէ, շատ ամուսնացածներ ու-
նիմ ձեռատետրիս մէջ։

— Կատարելապէս առողջ եմ, բը-
ժիշկ։

— Վա՛յ, ուրեմն ի՞նչ բանի համար
է այցելութիւններդ։

— «Գողմոս» է որ եկած է ձեզ
անհանգիստ ընելու...

Շատ շիտակ կը խօսիք բազմու-
թիւնը չի թողուր նոյն իսկ որ հաց
ուտեմ։ (Մնթ. Դափնի ի. — Գողմոս
յունարէն բազմութիւն ալ կը
նշանակէ։)

— Ոչ, ըսածս այդ չէ, «Գողմոս»
լրագիրը ըսել կուզեմ, որուն մօտ

ՍՊՐՍԵԼԻ ԸՆԹՅՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԴԱՓՆԻ պիտի ջանայ Զմիւռնիոյ մէջ զոյ եղող գրական բոլոր թափուէն ոյժերէն օգտուել, զանոնք իրենց առանձնութենէն գործունէութեան հրաւիրելով:

Տիարք Մ. Նուպարեան, Գ. Զիլինկիրեան, Թ. Ճերմակեան, Կ. ԸՍտեփանեան, Ս. Պաղտասարեան, Կ. Պէշկէօթլարեան, Ս. Ամատեան, Ա. Կիւլպէնկեան, Ղ. Վարպետեան, Կ. Տիլպէր... ու կրօնաւորներէն Հ. Մելքիսեդեկեան, Հ. Համբարեան, Տ. Գաբրիէլ քհյ. պէտք է որ ընդ երկար թաղուած պահեն իրենց գրական քանքարները:

Մեր սիւնակները միշտ բաց պիտի ըլլան անոնց՝ ինչպէս նաեւ բոլոր ծանօթ Զմիւռնահայ իսկական գրողներուն համար:

կ'աշխատիմ եւ որ ինծի պաշտօն յանձնած է տեսակցիլ ձեր մասնագիտութիւնը ունեցող բժիշկներուն հետ խիստ կարեւոր խնդրոյ մը մասին:

—Ուրախ եմ, բարեկամս, ու կը սպասեմ որ խօսիք:

—Ի՞նչ կը խորհիք, բժիշկս, բարձր գոմիսերութեան հանրատուները ի մի վայր կեդրոնացնելուն վրայ:

Այս կարգադրութիւնը պիտի նշապատէ՞ կ'ըսէք հանրային առողջութեան:

—Այո՛, անշուշտ պիտի նպատէ. եւ ասի մեր Արմոսթիային (Բ. Գոմիսերութեան) իմաստնագոյն կարգադրութիւններէն մէկն է եւ ես ձեզ կ'ապահովեմ որ այդ բանը լսեցի տեսակ մը միտթարութեամբ, թէ պէտ եւ պիտի մաղթէի որ չարիքը սահմանափակելու համար ուրիշ միջոցներ ալ ձեռք առնուին:

Դժբախտաբար ամբողջութեան հիւանդութիւնները առեւելի համեմատութիւն են ստացեր քաղաքի մէջ, սկսեալ նախապատերազմեան ժաւանակաշարէն, եւ ասոնցմէ յառաջ եկած վնասները անհաշիւ են ոչ միայն ընտանիքներու՝ այլեւ հասարակութեան համար:

Թող ձեզի տարօրինակ չթուի, բարեկամս, եթէ ըսեմ որ սեռային հիւանդութեանց միայն հանրատուներու մէջ է որ կը հանդիպինք այլ եւ ընտանեկան յարկերու մէջ ալ:

Կ'աղաչեմ բացէք գառնէս, ու պիտի համոզուիք թէ հիւանդներուս հարիւրին 90ը խոստովանած են որ իրենց վարակումը հանրային կիներէն է: Հոս, ինչպէս եւ ուրիշ տեղեր, հիւանդութիւնը ստանալուն պէս իսկոյն բժիշկին գիտելով դարման վնասելու տեղ, կը պահուր:

տին, բժիշկի ներկայանալէն կը վախնան:

Արգելիչ միջոցներ եւ տրակոնական միջոցներ պէտք են բարեկամս, այս սարսափելի աղէտին դէմ:

—Անշուշտ միջոցներ պէտք են, բժիշկս, բայց գիւրբն է գործադրել զանոնք:

—Կ'ըմբռնեմ որ կը պահանջուի յարատեւ աշխատութիւն, կոտորելապէս գիտական կազմակերպութիւն եւ ոչ նուազ ծախք որոնց պէտք է միայն կառավարութիւնը ենթարկել ալ նաեւ պէն կարգ մը բազմաքանքար «հաճի աղաները» որոնք իրենց ստակը փոխանակ անօգուտ մարդասիրութեանց վատնելու շատ աւելի լաւ պիտի ընէին այս սուրբ նպատակին համար ալ բան մը յատկացնելով:

Թէ ինչ են այս գարշելի ախտին տարածուելովը ազգին վնասները աւելորդ է ձեզի ըսել: Ամենքն ալ գիտեն տոկիս. միայն սա կուզեմ շեշտել, թէ այս հիւանդութեանց ծաւալումը այնքան տարակուս է որ մեր հայրենիքը տհաճին ծերանոցի մը կը փոխէ, վասնզի փտած մարմիններով երիտասարդութիւն չըլլար:

« ԳՈԶՄՈՍ »

ՋՈՒԱՐԹ ՆՕԹԵՐ

ՄԱՂԱԳՈՐԾԸ

Երկայնահասակ, հայկական մեծ քիթով երիտասարդ մը մտաւ անցեալ օր Թէլլալեան տպարանէն ներս:

Այն օրը սրտահամար ես ալ հոն կը գտնուէի, ու լսեցի հետեւեալ խօսուկցութիւնը անոր և տպարանատէրին միջև:

—Բարեւ, Պ. Թէլլալեան:

—Աստուծոյ բարին, Պ. Մաղապործ:

—Հարսանեկան հրաւիրատունս կը

տպիս, այնպէս է՞

—Հասկա՛. և աժան ու միանգամայն ճաշակաւոր:

—Լա՛ւ, ցուցուր նայիմ նմոշներդ:

—Ամենայն սիրով, Պ. Մաղապործ:

—Քանի՞ կը պահանջես 100 հատին համար:

—Հոգիս, եղածը ի՞նչ է, կը յարմարինք: Դուն օտար չես, Պ. Մաղապործ:

Բայց ինչո՞ւ արդեօք դրացիիդ տպել չես տար. կուռո՞ւ ես ինչ ես հետը:

—Ե՛ղբայր մեզի համար բարեկամ, դրացի կարեւորութիւն չունի: Ով որ մենէ կը խաբուի, կը համոզուի և ով որ մեզի գրած կը շահեցնէ, ան է մեր եղբայրը, բարեկամս ու դրացին:

Մեզի մաղապործ կ'ըսեն. պարապ տեղը տրուած է մեզի այս պատուանունը:

—Այս հաշուով ըսիլ է հարսնիքիդ հրաւիրատուները տպելու բախտը մեզի պիտի վիճակի, Պ. Մաղապործ, քանի որ ուրիշ տպարաններ...

—Ատոր տարակցս չկայ:

Թէլլալեան տպարանը մերն է:

—Ո՛ղջ եղբր, Պ. Մաղապործ, ո՞րչափ մեղ կը հոգաս:

—Պարտքերնիս է, սիրելիս:

—Աստուած պակաս չընէ քեզի պէս բարեկամները:

—Ամեն տեղ ձեր գովեստը կը կարգամ:

—Մէկ օրդ հազար ըլլայ, Պ. Մաղապործ:

—Շնորհակալ եմ: Միայն թէ աղէկ պիտի շինես գործը:

(Մեկուսի. —Ի՞նչ, պարապ տեղը ես այսչափ լեզու կը թափեմ կոր: Մենք մաղապործներս կեսաբացիներն ալ կրնանք խաբել):

—Այդ մասին ապահով եղ՛. Պ. Մաղապործ:

—Է՛հ Պ. Թէլլալեան, տհա պապէս: Վաղը առտու կուգամ և անպատճառ ապապրանքս կուտամ:

—Եկուր, մեծապատիւ, եկուր, քեզի և քեզի պէս աղնիւ բարեկամներու համար միշտ բաց է մեր տպարանը:

Եւ այսօր մեր Պ. Մաղապործը իր մեղրալուսինը լինցնելու վրայ է ու դեռ պիտի գոյ: Ուրիշ տեղ աւելի աժան տպել տուած ըլլալու է անշուշտ:

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ. Մաղապործներու հետ գործ մի՛ ունենաք:

ԵՐԱԶԱՏԵՍ

ՍԱՐՍԱՓԵԼԻ ԱՐԿԱԾ ՄԸ

ԿԱՌԱՅԱՌՈՒՄԵՐԵՐՈՒ ԲԱՆՈՒՄ

Չորեքշաբթի իրիկուն իզմիրէն ժամը 6. 10 ին մեկնող Գորաւէլիոյ կառավարման թափեցաւ Քրուտովանի վրայ Քարավան Պրիճէն մեկնող Պուճայի կառավարման, յառաջ բերելով եղբարկան արգիւնք մը:

Չոհերուն թիւը գետ չէ ստուգուած: Կ'ըսուի թէ անոնք, մեռեալ թէ վիրաւոր, 40 իջկը հասնին:

Այս արկածէն վերապրող մեր բարեկամներէն ու Հայկ Թօփեան, որ յաջողած է իր արթնամտութեան շնորհիւ արկածէն խուսափել, հետեւեալը հաղորդած է մեզ:

«Սոսկալի մթնոթիւն մը պատած էր չորս կողմը, երբ իզմիրէն ճամբայ ելանք: Խեղճ ճամբորդները սուսնց գիտնալով թէ քանի մը րոպէ վերջը իրենց կեանքը խաղաղիկ պիտի դառնար արկածի մը, հանդարտ նստած կը խօսակցէին: Վայրաշարժին կցուած սուսջին և երկրորդ վակոնները՝ հակառակ ճիւղով կրկնակի դատարկութիւններուն, գարձեալ լուսաւորուած չէին: Ես երրորդ վակոնին մէջ կը գտնուէի: Մինչ Քրուտովանին կը մօտենայինք, ահա Պուճայի վիթխարի վայրաշարժը սուսնց կանգ առնելու լիւր մը պէս դէպի մեր կառավարման վրայ կը խոցաւ:

ՈՃՐԱԳՈՐԾ

Թափախաղ 4 առարով
Գրեց՝ ՀԱՄԳԷՐ ԶՈՒԱՆՇԻՐ

Անձերը

Սիմոն—Գրաշար, որդեպան
Շողիկ—Սիմոնի կինը
Շահան—Պաշտպան վաստապան
Վազգէն—Իստաւուր
Սահակ—Անդամ պատմ. դատարանի
Սուրանկ— " " "
Տիրան—Բնդհ. գատախաղ
Խորէն—Տպարանատէր
Թաթուլ—Գրաշար

(Իրադրութիւնը տեղի կունենայ Ք. քաղաքին մէջ):

Ա. Արար

(Տեսարանը կը ներկայացնէ տպարան մը՝ ուր ակտիւ վրայ նստած է Շահան. իր շուրջը ոտքի վրայ կանգնած են Խորէն և Թաթուլ):

Երեքն ալ լուրջ են և տխուր դըլխարաց, գործի լանդարտիան կապոյտ շապիկով: Շահան կը թնամ է

նար: Նկատեցի որ ընդհարումը անխտաւիելի էր այլեւս, ուստի սուսնց պողարինս կորանցնելու, վստահին ընդ առաջ գալու համար, ինքզինքս բլաթ ֆօրմէն վար նետեցի և խոր խաւարին մէջ գացի արգելիչ շղթային վրայէն գետին տապալէցայ, կզակէս ու ձեռքէս վիրաւորուելով: Եւ քանի մը ակնթարթ վերջը, ո՛հ սարսափելի վայրկեան, ակնջիւս կը հասնի՝ բախումին ահարկու շառաւը, կիններուն, մանուկներուն և վիրաւորներուն աղետալ ողբերկոծը և վայնասունը ուրոք իրարու խառնուելով՝ աննկարագրելիօրէն սարսափեցիկ համերգ մը կը յորինէին:

Բազմաթիւ մարդկային կեանքեր այսպէս կը կորսուէին իրենց գործին ու պաշտօնին անգիտակ մարդոց շնորհիւ: Բախումի ենթարկուած էր երրորդ՝ այսինքն այն վակոնը ուր ես կը գտնուէի. երկրորդը շրջած էր և չորրորդ վակոնը Այալնի գլխին անցած: Բիւզ վերջը ինքզինքս կը գտնեմ: Սակաւս, հովանոցս ու գլխարկս կորանցուցած՝ ոտքի կ'ելլեմ ու երկու ձեռքովս ակնջներս գոցած, որպէսզի չըսեմ զոհերուն սրտածովիկ աղաղակները, և աչքերս արցունքով լի, քանի մը ընկերներով կ'ուզուիմ հետեցան զէպի Գորաւէլիոյ:

հաստ գաւազանի մը վրայ, գլխուրայ, Շքեղ հաւուած:)

Խորէն, Շահան և Թաթուլ

Խորէն—Այո, պարտն պաշտպան, վերջապէս սա կատարուած իրողութեան հանդէպ պարտաւոր ենք խոտովանիլ թէ մարդկային բուն գոյնը իր իսկ սիրտին մէջն է:

Շահան—(Խորէնին) Բնութիւնն անգամ իր արտադրութիւններն ունի... (Լուսնին:) (Թաթուլին) բայց, պարտն, բարի եղէք սր անհանդիս ընեմ զքեզ: Թաթուլ—Գուր զհանձնաբար յանձն առիք պաշտպանել մեր սիրական ընկերը, գծախոս Սիմոնը՝ որ պարկեղտութեան տխար մը նէր, ձիւղը խօսելով: Ուստի ես ալ պատրաստ եմ պատասխանել ձեր բոլոր հարցերուն (լուսնին. երեքն ալ կը հաւառնեն): Շահան—Ես վրասաւ եմ թէ գուցէ պիտի պատմես ինծի բուն կեանքը Սիմոնին:

Թաթուլ—Ես Սիմոնին ընտանեկան կեանքէն լուր չունիմ, միայն թէ գիտեմ թէ ան ունէր չորս զաւակ

ԾԱՆՈՒԹՈՒՄՆԵՐ

ՈՒՍՈՒՑԻՉ ԿՈՒՋԵՔ

Հայերէն, Ֆրանսերէն և Անգլիերէն լեզուներուն և գիտութեանց սեղեակ վկայեալ ուսուցիչ մը՝ որ անգլէն մասնաւոր դասեր կուտայ, և իրմէ պատահողները Հափազանց դոհ են, պատրաստ է ընդարձակել իր դասաւանդութեանը շրջանակը:

Պատեհութիւնը մի փախցնէք:

Կանուխ դիմողը կը շահի:

Հասցէ՝ ԳԱՓՆԻ:

1—3

ՊԵՏՔ ԿԱՅ

1. Հայերէնէ Գաղղիերէն և 2. Հայերէնէ կամ Գաղղիերէնէ Յունարէն բառարանի մը՝ հին կամ նոր:

Գոհացուցիչ հաստուցում:

Դիմել մեզ: 1—2

Տօրք .Ս. ԳԱԼԹԱԳՃԵԱՆ

Հայոց Թաղ Մէհարալէ գողոց Թիւ 8

ՍԱՐԳԻՍ ԳԱԶԱԶԵԱՆ

Փորագրիչ Ֆրանկաց Թաղ

Արժանաւոր Հ. ԶՈՒԱՆՇԻՐ

Տպագր. ԹԻԼԼԱԼԵԱՆ

երեք ողջիկ և մէկ մանչ: Աղջիկները արդ 3, 5 և 9 տարեկան են: Վահանը՝ որ Ներսէսեան գալոցը կը յաճախէր, մերձաւորապէս 15 տարեկան էր:

Շահան—Հոս կուգար այդ Վահանը: Խորէն—Ես միայն անգամ մը հանգիւցեաց այս տպարանին մէջ: Կը կարծէի տոնաւ զաժան նայուածքով աչքեր, գոլորշիներով վարագուրուած: Թաթուլ—Վահան կատարեալ տիպարն էր իբր ստանակի մէջ՝ որուն երբէք հանդիպած ըլլամ կեանքիս մէջ:

Խորէն—Ես իմ զաւակներուն արգելած էի Վահանին հետ խաղալ:

Թաթուլ—Նոյնպէս և ես:

Շահան—Չարմանալին այն է որ Սիմոնին հայրը պատուաւոր դարբին մըն էր: Ու Շողիկին հայրը ամեն կողմէ յարգուած հայ քահանայ մը:

Խորէն—Այո, Տէր Մեսրոպը լաւ մարդ էր: Ես անոր գաղտնի բարեխաղութիւնները շատ տեսեր եմ:

(Շար.)